SANCȚIONAREA ULTRAGIERII COLABORATORULUI DE POLIȚIE ÎN CONTEXTUL DREPTURILOR OMULUI

SANCTIONING THE OUTRAGE OF THE POLICE OFFICER IN THE CONTEXT OF HUMAN RIGHTS

TEUT Alexandru
student, USM
Coordonator: PANTEA Oleg,
Dr. în drept, conf. univ.

CZU: 351.74:341.231.14

Summary

In this scientific article, the author wanted to highlight the importance of sanctioning the outrage of the police officer in the context of human rights, analyzing the national legislation of the Republic of Moldova, the specialized doctrine and the practice and legislation of other states in this field.

Keywords*: outrage, police officer , contraventional law , human rights*

Introducere

Avînd în vedere faptul că în viaţa cotidiană unul dintre cele mai importante organe de drept a statului, poliţia, se confruntă cu situaţii care pot să genereze conficte între colaboratorul organului de drept şi individ îmi propun că în acest articol ştiinţific să analizez importanţa sancţionării ultragierii colaboratorului de poliţie în contextul drepturile omului, deasemenea voi face trimiteri la legislaţia naţională precum şi legislaţia altor state la literatura de specialitate şi cazuri din practică.

Suportul metodologic şi teoretico-ştiinţific al cercetării de faţă îl constituie un complex de metode general-ştiinţifice, bazate pe cunoştinţe juridice, care au asigurat unitatea analizei gnoseologice a subiectului supus investigării în întreaga complexitate a sa. Dintre procedeele logice şi metodele aplicate am evidenţia analiza şi sinteza, abstractizarea şi generalizarea, inducţia şi deducţia, metoda sistemică, metoda comparativă, s-a apelat la un şir de principii filozofice cum ar fi obiectivitatea, legătura dintre teorie şi practică.

Considerăm că este foarte util practic să punem în discuţie astfel de subiecte de interes general, pentru că vizează în primul rînd securitatea şi ordinea publică şi în al doilea rînd activitatea unor categorii de persoane care contribuie în mod semnificativ la bunăstarea societaţii. Deasemenea orice cetăţean ar dori să locuiască într-un stat de drept unde sunt respectate drepturile şi libertăţile fundamentale .

Dicţionarul explicativ ilustrat al limbii române defineşte termenul de ,,a ultragia ” ca ,, A jigni, a ofensa, a insulta. A contraveni, a încălca, după franceză otrager ,,[6,p.2113] . Potrivit art. 2 din Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului,, Poliţia este o instituţie publică specializată a

statului, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile şi libertaţile fundamentale ale persoanei prin activităţi de menţinere, asigurare şi restabilire a ordinii şi securităţii publice, de prevenire, investigare şi descoperire a infracţiunilor şi contravenţiilor,,[4]. Astfel, atît la nivel naţional, cît şi la nivel internaţional, rolul Poliţiei este esenţial în cadrul comunităţii, deoarece îndeplineşte o serie de acţiuni de protecţie, ajutor, informare, soluţionare a problemelor cetăţenilor, descoperirea actelor ilegale şi pedepsirea celor vinovaţi etc., îndeplinind o funcţie socială importantă.

Protejarea colaboratorului de poliţie a prezentat interes deosebit şi până la independenţa Republicii Moldova, Codul R. S. S. Moldova cu privire la contravenţiile administrative, 1985 (Veştile Sovietului Suprem şi ale Guvernului R. S. S. Moldoveneşti, 1985,) prevedea la art. 174. ,,Nesubordonarea cu rea-voinţă dispoziţiei sau cererii legitime a unui colaborator al poliţiei, a altui lucrător din·organele afacerilor interne sau a unei persoane, aflate în exerciţiul datoriei de serviciu sau obşteşti de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii atrage după sine aplicarea unei amenzi de la cincizeci pînă la trei sute de ruble sau muncă corecţională pe un termen de pînă la o lună cu reţinerea a douăzeci de procente din cîştig sau arest administrativ pe un termen de pînă la cincisprezece zile.,, articolul 174[5]. Opunerea de rezistenţă colaboratorului poliţiei ,,Opunerea de rezistenţă unui .colaborator al poliţiei, altui lucrător din organele afacerilor interne sau unei persoane, aflate în exerciţiul datoriei de serviciu sau obşteşti de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii, atrage după sine aplicarea unei amenzi de la trei sute pînă la cinci sute de ruble sau muncă corecţională pe un termen de pînă la două luni cu reţinerea a douăzeci de procente din cîştig sau arest administrativ pe un termen de pînă la treizeci de zile.", articolul 174[6] prevedea ,,Ultragierea colaboratorului poliţiei, adică jignirea premeditată a onoarei şi demnităţii lui, ultragierea altui lucrător .din organele afacerilor interne sau unei persoane aflate în exerciţiul datoriei de serviciu sau obşteşti de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii, exprimată prin acţiune, verbal sau în scris atrage după sine aplicarea unei amenzi de la cincizeci pînă la trei sute de ruble sau muncă corecţională pe un termen de, pînă la două luni cu reţinerea pînă la douăzeci de procente din cîştig sau arest administrativ pe un termen de pînă la cincisprezece zile. ,,. Analizănd legislaţia contravenţională şi literatura de specialitate putem constata că scopul legii contravenţionale capătă doua aspecte pe de o parte apărarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei, apărarea proprietăţii, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, iar un alt aspect ar fi prevenirea săvîrşirii de noi contravenţii. [2] Un rol esenţial în atingerea scopului urmărit de legiuitor este acela de a stabili modalitatea de protecţie pentru unele categorii de persoane cu atribuţii care, prin specificul lor, pot fi mai des subiecţi ai contravenţiei de ultragiere, comparativ cu alte categorii de persoane, totodată statul are ca scop şi protejarea a doua categorii de relaţii sociale esenţiale pentru buna confeţuire a oamenilor – ordinea publică şi siguranţa publică, atunci chind aceste relaţii sociale sunt afectate statul prin in-

termediul autorităţilor competente trebuie să intervină efectiv, în acest sens este relevantă o reflecţie din Declaraţia drepturilor omului şi cetăţenilor din 1789 unde la articolul 10 se menţiona ,, Nimeni nu poate fi deranjat de opiniile lor, chiar şi de cele religioase, atăta timp căt manifestarea lor nu modifică ordinea publică stabilită de lege,, [2] În activitatea cotidiană, poliţiştii sunt implicaţi în intervenţii diverse şi complexe pentru care nu există întodeauna o soluţie clară de soluţionare, aceştia fiind obligaţi să intervină ori de cîte ori este necesar. În pofida la toate acestea, în societatea s-a format stereotipul că profesia de poliţist este una care nu lasă loc de încredere şi respect, deseori cetăţenii nesubordonîndu-se cu rea-voinţă dispoziţiei sau cererii legitime a acestora, opunînd rezistenţă, jignind onoarea şi demnitatea, sau chiar amenînţînd cu vătămarea integrităţii corporale sau a sănătăţii, cu moartea, fiind admise situaţii în care se aplică şi violenţa în privinţa poliţiştilor.

Un exemplu în acest sens, este cazul din data de 03 august 2014 din satul Baurci, în care doi poliţişti ai Inspectoratului Naţional de Patrulare al Inspectoratului General al Poliţiei au fost agresaţi. Astfel, agresorii au aplicat violenţă fizică asupra inspectorilor de patrulare, fapt ce i-a determinat pe poliţişti să aplice mijloacele speciale. Din păcate, focurile de armă nu au calmat suspecţii, aceştia au urcat la volanul automobilului de serviciu şi intenţionat l-au avariat. Ulterior, aceştia au ieşit în afara localităţii şi l-au incendiat.[9] Un alt exemplu care scoate în evidenţă comportamentul agresiv şi antisocial faţă de colaboratorii de poliţie este următorul, la data de 8 ianuarie 2015, în timpul desfăşurării măsurilor preventiv-profilactice,,Zero Grade ,,, în raionul Teleneşti, un inspector de patrulare a somat soferul unui automobil de a se opri. Conducătorul unităţii de transport aflat în stare de ebrietate a încetinit fără să oprească automobilul, ignorînd cerinţele legale ale poliţistului. La un moment, şoferul a accelerat viteză de deplasare, astfel, acesta i-a prins un deget de la mîna stîngă a poliţistului în uşă din faţă a autoturismului. Ca urmare, inspectorul a fost tîrît din urma autoturismului cîţiva metri, fiindu-i pricinuite leziuni corporale care au necesitat îngrijiri medicale. La acest capitol legislaţia contravenţională a Republicii Moldova, conţine reglementări de sancţionare loială, pentru acţiunile ilegale întreprinse împotriva poliţiştilor, ce nu descurajează persoanele să jignească sau să agreseze angajaţii organelor de drept ,în consecinţă , să nu se subordoneze cerinţelor legale ale acestora. Putem menţiona următoarele articole din Codul Contravenţional al Republicii Moldova care sancţionează comportamentul agresiv şi antisocial faţă de colaboratorul organelor de drept articolul 336 care prevede,, Nesubordonarea cu rea-voinţă dispoziţiei sau cererii legitime a procurorului, a ofiţerului de urmărire penală, a ofiţerului de informaţii şi securitate, a angajatului cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne, a altei persoane, aflate în exerciţiul funcţiunii sau al datoriei obşteşti de asigurare a securităţii statului, de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii, se sancţionează cu amendă de la 24 la 36 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 30 la 60 de ore.,, articolul 353 în care se menţionează următoarele la aliniatul 1 ,, Ultragierea colaboratorului

organelor de ocrotire a normelor de drept, adică jignirea premeditată a onoarei şi demnităţii procurorului, ofiţerului de urmărire penală, ofiţerului de informaţii şi securitate, angajatului cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne, altei persoane, aflată în exerciţiul funcţiunii sau al datoriei obşteşti de asigurare a securităţii statului, de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii, exprimată prin acţiune, verbal sau în scris, se sancţionează cu amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 40 la 60 de ore. ,, iar aliniatul 2 prevede ,,Opunerea de rezistenţă procurorului, ofiţerului de urmărire penală, ofiţerului de informaţii şi securitate, angajatului cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne, unei alte persoane, aflată în exerciţiul funcţiunii sau al datoriei obşteşti de asigurare a securităţii statului, de menţinere a ordinii publice şi de combatere a criminalităţii, se sancţionează cu amendă de la 21 la 45 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 30 la 60 de ore sau cu arest contravenţional de la 10 la 15 zile. ,, în acest sens este relevant şi articolul 354 în care se menţionează despre huliganismul nu prea grav ,, Huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acţiuni similare ce tulbură ordinea publică şi liniştea persoanei fizice, se sancţionează cu amendă de la 6 la 30 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 20 la 60 de ore. ,, [1] .Analizînd indicatorii statistici ai IGP [Anexa 1], pe parcursul anului 2010-2015 putem constata o permanentă creştere a contravenţiilor săvîrşite în temeiul articolelor 336, 353,354 , din Codul Contravenţional al Republicii Moldova, de exemplu pe baza articolului 336, în 2010 se înregistrau 7 fapte contravenţionale în decursul unui an, în 2015 cifra s-a ridicat pînă la 862 de cazuri, un alt exemplu este în cazul articolului 353 , cînd în 2010 erau 6 cazuri, în 2015 erau înregistrate 2318 cazuri. Aceste cifre sunt îngrijorătoare, ceea ce trebuie să alarmeze organele competente în acest sens. Într-un comunicat al Poliţiei postat pe site-ul principal al acestei instituţii se poate usor de înţeles situaţia dificilă cu care se confruntă acesta categorie de angajaţi din cauza ultragierii şi nesubordonării cu rea-voinţă ,, Poliţiştii se confruntă zilnic în activitatea sa cu acte de nesubordonare a cerinţelor legale ale acestora, inclusiv acte de ultragiere cu aplicarea violenţei în adresa sa, fapt ce prezintă un obstacol în menţinerea ordinii de drept şi asigurarea siguranţei publice şi rutiere. Prin urmare, scopul modificărilor propuse este de a asigura ordinea publică, prevenirea acţiunilor de ultragiere şi nesubordonare şi apărarea dreturilor şi propietăţilor funcţionarilor publici sau persoanelor cu funcţii de răspundere. Pe parcursul anului trecut, de către Poliţie au fost întocmite 2305 procese verbale contravenţionale pentru ultragierea oamenilor legii, iar pentru nesubordonare cu rea-voinţă dispoziţiei sau cererii legitime a colaboratorilor de ocrotire a normelor de drept au fost întocmite 886 procese verbale. De asemenea, în perioada menţionată, pentru ameninţarea sau violenţa săvîrşită asupra unei persoane cu funcţie de răspundere sau a unei persoane care-şi îndeplineşte datoria obştiască au fost pornite 151 cauze penale, în 66 din ele, victimele sunt poliţişti. ”[10]

În continuare voi realiza o analiză juridică a celor patru elemente constitutive a contravenţilor prevăzute la articolul 336, 353, 354 din Codul Contravenţional al Republicii Moldova. Contravenţia de ultragiere, nesubordonare cu rea-voinţă dispoziţiei sau cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire şi huliganismul nu prea grav sunt nişte contravenţii complexe, având un obiect juridic protejat – relaţiile sociale referitoare la respectul datorat autorităţii de stat, prin săvîrşirea unei astfel de contravenţii aducîndu-se atingere ordinii de drept. Astfel prin săvîrşirea unei contravenţii de ultragiere, sunt lezate în primul rînd onoarea şi demnitatea respectivelor categorii de persoane, viaţa, sănătatea şi în al doilea rînd statul şi ordinea de drept. Obiectul general al acestor contravenţii îl constituie totalitatea de relaţii sociale ocrotite de dreptul contravenţional , care sunt prevăzute la articolul 2 din Codul Contravenţional al Republicii Moldova. Obiectul generic al acestor contravenţii îl constituie ordinea si securitatea publice. Putem constata că aceste contravenţii au un obiect complex care este constituit din obiectul principal care este relaţiile sociale cu privire la autoritatea de stat , sub a cărei egidă acţionează funcţionarii şi obiectul secundar care este relaţii sociale cu privire la sănătatea persoanei. Obiectul material al acestor contravenţii îl constituie corpul persoanei şi bunurile acesteia. Putem constata că în cazul contravenţiei prevăzută la art 336 şi 353, 354 din Codul Contravenţional al Republicii Moldova subiect al contravenţiei este persoana fizică responsabilă care a împlinit vîrsta de 16 ani. Aceste contravenţii au un subiect pasiv care este Statul – apărător al ordinii de drept şi un subiect activ- persoana cu funcţie de răspundere –persoană publică care îndeplineşte o funcţie ce implică exerciţiul autorităţii de stat. Legiuitorul considerînd aceste contravenţii cu un grad de pericol social mai ridicat admite sancţionarea de la 16 ani a persoanei fizice, persoana juridică neputînd fi sancţionată pentru contravenţiile enumerate mai sus. Totodată, ţinînd cont de latura subiectivă a contraventiei analizate mai sus, aceasta se caracterizează prin intenţie directă, acest lucru scoate în evideanţă faptul că această contravenţie ar trebuie să fie incriminată şi considerată infracţiune. Scopul urmărit de contravenient este unul special – sistarea exercitării activităţii de serviciu a persoanei cu funcţie de răspundere ori al schimbării caracterului ei în interesul celui care provoacă violenţa sau al altei persoane. De cele mai multe ori, motivul contravenţiei constă în răzbunarea în legătură cu îndeplinirea de către persoana cu funcţie de răspundere sau de către persoana care îşi îndeplineşte datoria obştească a obligaţiilor (datoriei) de serviciu sau obştesti. Un semn principal al laturii subiective în cazul contravenţiei de huliganism nu prea grav este că contravenientul doreşte să se autoafirme prin ignorarea demnităţii altor persoane. Latura obiectivă a acestor contravenţii se manifestă prin fapta cu un grad de pericol social ridicat caracterizată prin nesubordonarea cu rea-voinţa dispoziţiilor sau cerinţelor legitime a colaboratorului organelor de drept sau prin jignirea premeditată a onoarei şi demnităţii acestuia sau opunerea de rezistenţă. Pe parcursul anilor au existat diferite propuneri cu privire la faptul că contravenţia de ultragiere să fie eliminată din Codul Contravenţional şi să fie incriminată. Din punctul meu de vedere acest lucru nu ar produce efecte pozitive, deoa-

rece analizând articolul 14 din Codul Penal al Republicii Moldova ,putem constata că infracţiunea este o faptă prejudiciabilă, respectiv nu în toate cazurile fapta săvîrşită ar putea să atingă acest grad prejudiciabil şi persoana în asemenea situaţii nu ar putea să fie supusă răspunderii penale, respectiv v-a fi sancţionată în conformitate cu Codul Contravenţional, astfel respectîndu-se principiul legalităţii. Deasemenea este important să analizăm proiectul unei hotărîri de Guvern din 2019 prin care se propunea adoptarea unor amendamente la articolele 287 şi 349 din Codul Penal al Republicii Moldova şi articolele 336 ,353, 354 din Codul Contravenţional. Aceste modificări legislative fiind propuse în contextul sporirii cazurilor de nesubordonare a cerinţelor legale ale poliţiştilor, ultragierea acestora, cauzării leziunilor corporale, ce denotă o stringentă necesitate de întreprindere a măsurilor urgente de ridicare a nivelului asigurării securităţii angajaţilor organelor de ocrotire a normelor de drept, implicit al poliţiştilor. În acest proiect se propunea următoarele modificări la nivelul Codului Contravenţional al Republicii Moldova, la articolul 336, se propunea modificarea sancţiunii, astfel de la ,,40 de u.c. pina la 60 de u.c." se modifică cu ,,100 u.c. la 150 u.c.", o altă propunere de modificare viza articolul 353, şi prevedea faptul că acest articol să fie eliminat din legislaţia contravenţională. O altă modificare ţinea de articolul 354 prin care se propunea modificarea următoarelor texte de lege ,, 10 u.c. la 50 u.c. " se substituie cu ,, 50 u.c. la 100 u.c. " , iar textul ,, 20 u.c. la 60 u.c." se subtituie cu textul ,, 40 u.c. la 60 u.c. " .[3] Analizînd aceste propuneri de modificări la nivelul Codului Contravenţional putem constata că ele ar fi benefice, deoarece contravenientul atentează prin fapta sa asupra valorilor sociale ocrotite într-un stat de drept şi anume orînduirea socială, iar sancţiunile stabilite în redacţia actuală a acestor articole sunt blînde şi disproporţionate în raport cu fapta comisă. Un alt argument pro care ar susţine aceste modificări legislative ar fi că conform art 32 din Codul Contravenţional al Republicii Moldova sancţiunea are ca scop corectarea şi reeducarea contravenientului, acest fapt fiind susţinut şi de unul dintre principiile ramurale care stau la baza legislaţiei contravenţionale – principiul corectării şi reeducării contravenientului .

În acest sens, este relevantă legislaţia altor state cum ar fi de exemplu Romînia, art articolul 257 ,, Ultrajul ,, aliniat (1) din Codul Penal prevede că , ameninţarea săvîrşită nemijlocit sau prin mijloace de comunicare directă, lovirea sau alte violenţe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul, săvîrşite împotriva unui funcţionar public care îndeplineşte o funcţie ce implică exerciţiul autorităţii de stat, aflat în exercitarea atribuţiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuţii, se sancţionează cu pedeapsă prevăzută de lege pentru acea infracţiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime. Totodată, în conformitate cu aliniatul 4 al aceluiaşi articol, faptele menţionate supra, comise asupra unui poliţist sau jandarm, aflat în exercitarea atribuţiilor de serviciu sau în legătură exercitarea acestor atribuţii, se sancţionează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracţiune, ale căror limite se majorează cu jumătate .[8] În Estonia, conform articolului 274 din Codul Penal al Republicii Estonia

, comiterea unui act de violenţă împotriva unui reprezentant al autorităţii de stat sau împotriva altei persoane care menţine ordinea publică, în cazul în care este comis în procesul executării atribuţiilor de serviciu, se sancţionează cu o pedeapsă pecuniară sau cu privaţiune de libertate de până la 5 ani de închisoare. Potrivit articolului 275 din Codul penal al Estoniei, defăimarea sau insultarea unui reprezentant al autorităţii de stat sau altei persoane care menţine ordinea publică, dacă sunt săvîrşite în procesul de executare a atribuţiilor de serviciu, se sancţionează cu o pedeapsă pecuniară sau cu privaţiune de libertate de pînă la 2 ani de închisoare, iar conform art 276 din Codul prenotat, nerespectarea ordinului legal emis de către reprezentantul autorităţii de stat se sancţionează cu o pedeapsă în mărime de pînă la 200 de puncte de penalitate sau detenţie.[6] Potrivit Codului Penal al Germaniei, pentru tulburarea ordinii publice cu consecinţe deosebit de grave (persoana are asupra sa o armă de foc , jefuieşte sau cauzează prejudicii), se aplică pedeapsa cu închisoarea între 6 luni şi 10 ani . [5]

Concluzii

Analizând toate cele menţionate supra putem concluziona ca luînd în consideraţie nivelul avansat de săvîrşire a faptelor contravenţionale pe art . 336 şi 353 , 354 din Codul Contravenţional al Republicii Moldova, este important să fie stabilite nişte nişte sancţiuni mai aspre, acest lucru fiind susţinut de faptul că contravenientul prin fapta sa atentează la drepturile şi libertaţile colaboratorului organelor de drept, iar sancţiunile prevăzute de aceste articole sunt mult mai blînde în raport cu fapta săvrşîtă. În unul dintre studiile sale ,numit ,, Delicte şi pedepse ,, Cesare Beccaria afirma ,, ...pedeapsa trebuie să fie esenţialmente una publică, promptă, necesara, cea mai slabă dintre pedepsele aplicabile în circumstanţele date, proporţională cu delictul şi stabilită prin lege,,. [4] Pornind de la acestă afirmaţie putem menţiona că în acest sens este salutabil Proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea Proiectului de lege pentru modificarea şi completarea unor acte legislative (Codul penal – art.287, 349; Codul contravenţional – art.336, 353, 354) din 01.12.2019 prin care se propune pentru săvîrşirea contravenţiei de nesubordonare cu rea-credinţă dispoziţiei sau cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept să fie aplicată o amendă de la 100 până la 150 u.c. care este mult mai aspră comparativ cu reglementarea actuală care prevede o sancţiune de la 24 la 36 u.c. .

Resurse bibliografice:

1. Codul contravenţional al Republicii Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 16.01.2009. În vigoare din 31.05.2009.
2. Codul R. S. S. Moldova cu privire la contravenţiile administrative, aprobat prin Legea R. S. S. Moldovenești din 29 martie 1985**.** În: Veştile Sovietului Suprem şi ale Guvernului R. S. S. Moldovenești, 1985.

3. Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Proiectului de lege pentru modificarea şi completarea unor acte legislative (Codul penal – art.287, 349; Codul contravenţional – art.336, 353, 354) din 01.12.2019).
4. Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului, Publicat: 01-03-2013.
5. Codul penal al Republicii Federale Germania din 13 noiembrie 1998. Publicat: M. Of. nr. I, pag. 3322.
6. Codul penal al Republicii Estonia,6 iunie 2001. În vigoare din 1 septembrie 2002
7. Codul penal al Republicii Moldova, 18 aprilie 2002. În vigoare din: 12 iunie 2003
8. Codul penal al României, 21 iulie 1968. Republicat: 16 aprilie 1997
9. Pantea O., Antoci A. Drept Contravenţional. Chişinau: CEP USM, 2020
10. Beccaria C. Despre delicate şi pedepse. Traducere din italiană, notă asupra ediţiei şi note de la Dana GRASSO. Bucureşti Humanitas, 2007, p.137.
11. Dicţionarul explicativ ilustrat al limbii române Chişinău ARC, 2007
12. Juridicemoldova.md [citat 07.12.2021]. Disponibil: https://juridicemoldova.md/5273/inasprirea-pedepselor-pentru-ultragierea-politistilor-si-nesubordonarea-fata-de-acestia.html
13. Bizlaw.md [citat 07.12.2021]. Disponibil: https://www.bizlaw.md/pedepse-mai-dure-pentru-ultragierea-politistilor-si-nesubordonarea-fata-de-acestia
14. Publika.md [citat 07.12.2021]. Disponibil: https://www.publika.md/caz-exceptional-in-ceadir-lunga-un-echipaj-al-politiei-de-patrulare-a-fost-batut-de-un-grup-de-tineri_2035761.html
15. Sancţiuni mai aspre pentru violenţa aplicată faţă de poliţisti. [citat 07.12.2021]. Disponibil: https://politia.md/ro/content/sanctiuni-mai-aspre-pentru-violenta-aplicata-fata-de-politisti
16. https:dreptulladrepturi.weebly.com/1789-declara355ia-drepturilor-omului-35li-ale-cet259355eanului-franta-html

Anexa: Cauze contravenţionale. Date statistice.

Contravenţii:

Art.	Cauze contravenţionale					
	Anii					
	Competenţa Poliţiei Rutiere			Competenţa Inspectoratului Naţional de Patrulare		
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
336	7	11	4	267	643	862
353	6	10	16	1 139	2 161	2 318
354	4	4	8	10 146	19 022	26 697

Infracţiuni:

anul	Infracţiuni care au fost săvîrşite asupra angajaţilor poliţiei *(victime)*					
	art.349 Ameninţarea sau violenţa săvîrşită asupra unei persoanei cu funcţie de răspundere sau unei persoane care îşi îndeplineşte datoria obştească			**art. 287** Huliganismul		
	înregistrate	trimise procurorului	trimise în judecată	înregistrate	trimise procurorului	trimise în judecată
2010	7	2	2	3	2	2
2011	24	14	10	10	6	5
2012	39	27	23	15	11	6
2013	13	9	8	4	4	3
2014	16	15	9	6	5	4
2015	6	6	2	8	4	3